מנא אמינא לה דתנן אמר ר' שמעון מעשה במגורה של דסקים ביבנה שהיתה עומדת בחזקת שלימה ומדדו ונמצאת חסירה כל טהרות שנעשו על גבה היה ר' טרפון מטהר ור' עקיבא מטמא אמר רבי טרפון מקוה זה בחזקת שלם הוא עומד מספק אתה בא לחסרו אל תחסרנו מספק אמר רבי עקיבא אדם זה בחזקת טמא הוא עומד מספק אתה בא לטהרו אל תטהרנו מספק אמר רבי טרפון משל לעומד ומקריב על גבי המזבח ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה שעבודתו כשירה אמר רבי עקיבא משל לעומד ומקריב ע"ג המזבח ונודע שהוא בעל מום שעבודתו פסולה אמר רבי טרפון אתה דימיתו לבעל מום ואני דמיתיו לבן גרושה או לבן חלוצה נראה למי דומה אי דומה לבן גרושה ולבן חלוצה נדוננו כבן גרושה או כבן חלוצה אם דומה לבעל מום נדוננו כבעל מום התחיל רבי עקיבא לדון מקוה פסולו ביחיד ובעל מום פסולו ביחיד ואל יוכיח בן גרושה ובן חלוצה שפסולו בשנים דבר אחר מקוה פסולו בגופו בעל מום פסולו בגופו ואל יוכיח בן גרושה ובן חלוצה שפסולו מאחרים אמר ליה ר' טרפון עקיבא כל הפורש ממך כפורש מן החיים האי בעל מום שפסולו ביחיד היכי דמי אי דקא מכחיש ליה מי מהימן אלא דשתיק ודכוותיה גבי בן גרושה ובן חלוצה דשתיק וקתני מקוה פסולו ביחיד ובעל מום פסולו ביחיד ואל יוכיח בן גרושה ובן חלוצה שפסולו בשנים ואביי אמר לעולם דקא מכחיש ליה ודקאמרת אמאי מהימן דאמר ליה שלח אחוי והיינו דקתני מקוה פסולו בגופו ובעל מום פסולו בגופו ואל יוכיח בן גרושה ובן חלוצה שפסולו מאחרים ובן גרושה ובן חלוצה דעבודתו כשירה מנלן אמר רב יהודה אמר שמואל דאמר קרא [1]והיתה לו ולזרעו אחריו בין זרע כשר ובין זרע פסול אבוה דשמואל אמר מהכא [2]ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה אפילו חולין שבו תרצה רבי ינאי אמר מהכא [3]ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם וכי תעלה על דעתך שאדם הולך אצל כהן שלא היה בימיו אלא זה שכשר ונתחלל בעל מום דעבודתו פסולה מנלן אמר רב יהודה אמר שמואל דאמר קרא [4]לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום כשהוא שלם ולא כשהוא חסר והא שלום כתיב אמר רב נחמן וי"ו דשלום קטועה היא: **מתני'** כל מקום שיש קידושין ואין עבירה הולד הולך אחר הזכר ואיזו זו כהנת לויה וישראלית שנשאו לכהן לוי וישראל וכל מקום שיש קידושין ויש עבירה הולד הולך אחר הפגום ואיזו זו אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין וכל מי שאין לה עליו קידושין אבל יש לה על אחרים קידושין הולד ממזר ואיזה זה זה הבא על אחת מכל העריות שבתורה וכל מי שאין לה לא עליו ולא על אחרים קידושין הולד כמותה ואיזה זה זה ולד שפחה ונכרית: **גמ'** כל מקום שיש קידושין אמר ליה רבי שמעון לרבי יוחנן כללא הוא דכל מקום שיש קידושין ואין עבירה הולד הולך אחר הזכר הרי

גר

מנא אמינא לה. דאין עד אחד נאמן בדבר ערוה לפסול ואפילו אין לו מכחיש: **מגורה.** מגורת מים כמין בריכות מים כדאמר בבבא בתרא (דף סו.) לא מכר את המגורות של מים: **של דיסקים.** שם אדם או שם מקום שביבנה: **בחזקת שלימה.** ארבעים סאה: **היה רבי טרפון מטהר.** דאמר השתא הוא דחסר ובשעה שטבלו בה אדם וכלים שלימה היתה: **מטמא.** דלא ידעינן מאימת חסרה ונמצא שאינה טבילה: **שעבודתו.** שעבד כבר כשירה. לקמן יליף לה: **בעל מום שעבודתו.** שעבד כבר פסולה ואפילו היה שוגג. לקמן יליף לה: **מקוה פסולו ביחיד.** בא אחד ואומר אני מדדתיו ונמצא חסר נאמן דקי"ל (גיטין דף ב:) דעד אחד נאמן באיסורין: **ובעל מום פסולו ביחיד.** בא אחד ואמר בעל מום הוא נאמן ולקמן מפרש לה: **מאחרים.** מחמת אמו: **שלח אחוי.** אם אינך בעל מום הפשט בגדיך ונראה והיינו דקתני בעל מום פסולו בגופו שיכול לברר הדברים וכן מקוה חסרונו לפניו: **והיתה לו ולזרעו אחריו וגו' בין זרע פסול.** חלל. ולכתחילה לא קאמר דהא מחולל קרייה רחמנא שנתחלל מקדושת כהן: **חולין שבו.** חללין שבו חללין שבשבט לוי דקרא בשבט לוי כתיב: **ובעל מום דעבודתו פסולה מנלן.** אם עבד בשוגג דאילו במזיד כתיב (ויקרא כא) אך אל הפרוכת לא יבא וגו' ולא יחלל את מקדשי אלא עבד בלא ידיעה מנלן דלא מכשרינן ליה מהאי קרא דוהיתה לו ולזרעו אחריו: **הנני נותן לו.** לעיל מוהיתה לו כתיב אלמא בשלימים הוא דאכשר: **מתני' כל מקום שיש קידושין ואין עבירה.** שהקידושין תופסין בה ואין עבירה בנשואין שלא אסרתה תורה עליו: **כהנת לויה וישראלית וכו'.** לוי שנשא כהנת או ישראלית בנה לוי וכהן שנשא לויה וישראלית בנה כהן (ולוי) ישראל שנשא כהנת או לויה הולד ישראל. למשפחותם לבית אבותם כתיב: **אלמנה לכ"ג.** יש קידושין ויש עבירה דקסבר קידושין תופסין בחייבי לאוין: **אחר הפגום שבשניהם.** שנולד מפסולי כהונה הולד פסול וכן בן ממזרת לישראל ממזר וכן בן ממזר מישראלית ממזר וכן בת נתינה לישראל נתין ובן נתין מכשרה נתין: **מכל עריות שבתורה.** של חייבי כריתות: **הולד ממזר.** בגמרא מפרש לה: **הולד כמותה.** ולד נכרית נכרי ואם גיירוהו הוי גר כשר ואינו ממזר: **ולד שפחה.** עבד ששחררו בעליו כשר ומותר בישראלית:

גמ'

אמר רבי טרפון משל לעומד ומקריב על גבי המזבח. וא"ת מאי משל הוא זה הרי במשל אפי' נודע שפסול היה בשעת עבודה אפ"ה עבודתו כשרה כדמוכח בסמוך מקרא ובכי האי גוונא גבי מקוה אם נמצא שמדידתו היתה תחלה בטעות טהרותיו טמאות למפרע אפילו לר' טרפון ואור"י דבתרתי פליגי פליגי בטהרות שנעשו על גביו למפרע מר אזיל בתר חזקה דמקוה ומר אזיל בתר חזקה דאדם ובשלא נודע חסרון המקוה למפרע (ופליגי נמי בטמא שטבל במקוה ולאחר זמן נודע שהיה חסר כאותה שעה שטהרותיו טהורות למפרע והא מייתי המשל) ופליגי נמי במקוה שטבל בה כהן ועבד עבודה ובאו עדים והעידו שהיה המקוה חסר קודם הטבילה רבי טרפון אומר כשירה העבודה מידי דהוה אבן גרושה ובן חלוצה והא קאי המשל: **שלח** ואחוי. תרגום של והפשיט ושלח (ויקרא א) מכאן יש להוכיח דכל דבר שיכול להתברר עד א' נאמן עליו ואפילו עד א' מכחישו: **ולזרעו** אחריו בין זרע כשר בין זרע פסול. וכריש מכילתין (דף ד.) אמר וזרע אין לה אין לי אלא זרע כשר זרע פסול מנין ת"ל וכו' משמע דלשון זרע לא משתמע אלא כשר וי"ל דשאני הכא דזרעו מיותר דהוה מצי למיכתב ולבניו שהרי בבנות לא שייך כהונה ולכך דרשינן מיניה אפילו זרע פסול אבל התם אינו מיותר שהרי התם יש לו בת כמו בן: **כל** מקום שיש קידושין ויש כו' וכל מקום שאין קידושין ואיזה זה זה הבא על אחת מכל העריות שבתורה. נראה לר"י דהך סתמא אתיא כרבי שמעון התימני דאמר בסוף פ' החולץ (יבמות מט.) יש ממזר מחייבי כריתות ולא מחייבי לאוין וכה"ג קאמר הכא ועוד נראה לר"י דהלכה כי הך סתמא אע"ג דאיכא סתמא אחרינא ביבמות (דף נב.) כר' עקיבא מ"מ הך סתמא עיקר משום דמתניא גבי הילכתא פסיקתא דקידושין ועוד דמצינו בהרבה מקומות כי האי סתמא כדקתני התם (יבמות דף יד:) פשיטא בני חייבי לאוין כשרים נינהו ועוד תני לאיזהו ממזר כל שאיסורו איסור ערוה וענוש כרת משמע דלא הוי ממזר אלא מחייבי כריתות:

מתני'

עין משפט
נר מצוה

צג א מיי' פרק י מהל' מקוואות הל' ו טוש"ע י"ד סי' רא סעי' עא:
צד ב מיי' פ"ו מהלכות ביאת מקדש הל' י:
צה ג מיי' שם הל' ט:
צו ד מיי' שם הלכה י:
צז ה מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל' טו טוש"ע אה"ע סי' ח סעיף א ב ג:
צח ו מיי' שם פט"ו הלכה ג טוש"ע שם סעיף ד:
צט ז מיי' שם הל' א טוש"ע שם סימן ד סעיף יג:
ק ח מיי' שם הל' ד טוש"ע שם סימן ח סעיף ה:

◆

תורה אור השלם

1. וְהָיְתָה לּוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹהָיו וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: במדבר כה יג
2. בָּרֵךְ יְיָ חֵילוֹ וּפֹעַל יָדָיו תִּרְצֶה מְחַץ מָתְנַיִם קָמָיו וּמְשַׂנְאָיו מִן יְקוּמוּן: דברים לג יא
3. וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַייָ אֱלֹהֶיךָ כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ לַאֲבֹתֵינוּ לָתֶת לָנוּ: דברים כו ג
4. לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם: במדבר כה יב

◆

מוסף תוספות

א. כיון שלא נודע לו פסולו באותה שעה. תוס' הרא"ש. **ב.** כדקתני בהריא מקוה זה בחזקת שלם היה עומד. שם. **ג.** ומשל דריט לקרבנות ואודי לי מיהת בקרבנות קאמר, ואמר ר"ע לא. רשב"א. **ד.** דאילו לר"ע אפילו מחייבי לאוין הוי ממזר. ריטב"א. **ה.** דכהאי גוונא קרי הלכתא פסיקתא בב"ק (קב.). תוס' יבמות מט. ד"ה שמעון.

◆

תוס' ר"י הזקן

מגורה. מגורת מים כמין בריכה. של דיוסקים. שם אדם. מטהר. דאמר השתא הוא דחסר וכשטבלו בו היה שלם. מטמא. דלא ידעינן מאימת חסר ונמצא שאין טבילה. ביחיד. בא אחד ואמר מדדתיו ונמצא חסר נאמן דעד אחד נאמן באיסורים. ביחיד. בא אחד ואמר בעל מום הוא נאמן. שלח אחוי. אם אינך בעל מום הפשט בגדיך ונראה. **מתני'.** שיש קדושין. שקדושין תופסין בה. ואין עבירה. בנישואיה שלא אסרה תורה. ויש עבירה. כגון חייבי לאוין.

מסורת הש"ס

א) בתוספתא דמקוואות פ"א ה"ח וע"י בפי' רבינו שמשון בפ"ב משנה ב, **ב)** [בכת"י: ומדדוה, ונראה דכצ"ל], **ג)** [בכת"י טוסף: למפרע. וכ"ה בכמה ראשונים], **ד)** [בכת"י: היה, וכן בהמשך בדברי ר"ע], **ה)** תרומות פ"ח מ"ח (תוספתא דתרומות פרק ח) [פסחים עב: מכות יא:], **ו)** [בכת"י: ובעל, ונראה דכצ"ל], **ז)** [זבחים יב.], **ח)** פסחים עב: מכות יב., **ט)** ר"ה כה: ע"ש סנהדרין כח: ע"ש, **י)** [בכת"י טוסף: שהיה], **כ)** נזיר מג., **ל)** [בכת"י וילקו"ש ריש פנחס טוסף: בר ילמקן], **מ)** תמורה ה., **נ)** [יתכן שהוא ר"ש בן לקיש] [וכ"ה בכת"י וירושלמי], **ס)** [בדפו"ר ובכת"י ר"ף: דלמשפחותם], **ע)** [במדבר א, ב. וע"ש ברש"י], **פ)** [לקמן סח ע"א], **צ)** [בדפו"ר ובכת"י ר"ף: הטלד], **ק)** [בכת"י ר"ף: הולד חלל], **ר)** [לקמן סו ע"ב. ובדפו"ר בגמ' יליף לה], **ש)** [בדפו"ר שחררו, וכצ"ל. וע"ש לימן פסיק אחר עבד], **ת)** ת"י, **א)** [בדפו"ר לו, ונראה דכצ"ל], **ב)** [נראה דיש להוסיף וכו'], **ג)** [צ"ל כדקאמר. רש"ש. וכעי"ן בתוה"ק], **ד)** [יבמות יד ע"א ולקמן עה ע"ב ועיין רש"ש], **ה)** [ועי"ע תוס' יבמות מט. ד"ה שמעון].

◆

מוסף רש"י

ונודע שהוא בן גרושה. כהן חלל זר גמור הוא, דכתיב בכהן הנושא גרושה (ויקרא כא) לא יחלל זרעו, שמחללו מדין כהונה (פסחים עב:). **ברך ה' חילו.** בכהנים כתיב, ישימו קטורה באפך וגו' וסמיך ליה ברך ה' חילו, חללים שבו (פסחים עב:). **כל** מקום שיש קידושין. כל מקום שהקידושין תופסין, ויש עבירה. בלאו קידושין (תמורה ה:).